

gezorgd voor het samenstellen van interessante afleveringen.

HAARLEM, augustus 1959.

G.L. van Eyndhoven

PEEL-PADDESTOELEN

Vorig jaar oktober maakten de heer Jansen uit Breda en ik een tweedaagse excursie in de Peel bij Vlierden ten zuiden van Deurne.

Daar de weersomstandigheden in de voorafgaande tijd gunstig waren, was er heel wat te vinden. Ik wil echter slechts enkele vondsten, die typisch zijn voor het bezochte terrein, de revue laten passeren.

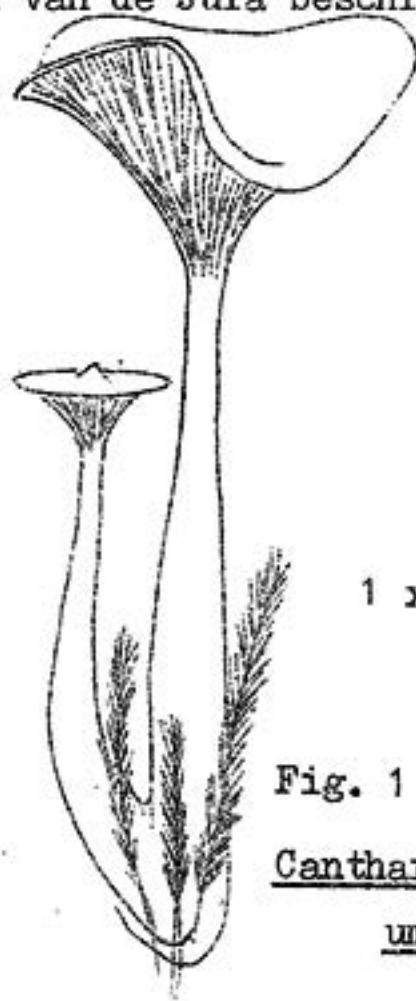
De eerste dag bezochten we het natuurreservaat de Ospeler Peel. Toen we over een hobbelig weggetje het terrein inreden golfde als welkom een klapekster voor ons uit, die zich van paal tot paal liet jagen tot hij zijn toevlucht zocht op een berkje in de heide.

Zodra we uit de auto stapten omdat deze in de modder was blijven steken, vielen we met onze neus in de fungi.

Tussen de schamele heidestruikjes stonden kleine levendig oranje-bruine Naucoria-achtige paddestoeltjes. Je zou aan een Galerina denken als ze daar niet te stevig en te weinig doorschijnend voor waren. Het was Gymnopilus fulgens, een soort in 1937 uit de hoogvenen van de Jura beschreven. Ik verzamelde hem ook in de Hautes Fagnes

in België. Uit de Index van Fungus blijkt dat deze soort in ons land ook enkele malen langs vennetjes is gevonden.

Een andere soort die ons direct opviel was een slanke trechtervormige lichtgrijze plaatjeszwam met dicht opeen staande telkenmale gevorkte lamellen. Bij duizenden groeiden ze in grote heksenkringen in de dikke laag van Polytrichum (Haarmos) en Sphagnum (Veenmos) die op vele plaatsen de na het afsteken van de turf achtergebleven losse veenlaag bedekt. Deze "Grijze Cantharel" die niet erg algemeen is in Nederland, is een zwerver in het systeem van de plaatjeszwammen. De soort is ondergebracht geweest in Cantharellus, Clitocybe, Hygropho-

1 x

Fig. 1

Cantharellula
umbonata

ropsis en *Cantharellula*. Voorlopig houd ik de naam *Cantharellula umbonata* aan.

Favre (1948. Les associations fongiques des hauts-marais jurasiens) heeft deze soort ook vaak in de hoogvenen van de Jura gevonden, maar steeds in sphagnumrijke dennenbossen, die volgens hem een optimaal milieu voor de soort vormen. Op de zeer rijke vindplaats van *C. umbonata* in de Ospeler Peel groeit geen enkele den.

Overal uit de soms geheel kale turfvlakten staken subfossiele boomstronken omhoog. Merkwaardigerwijs waren die vaak dicht begroeid met een grote vosrode flammula-achtige paddestoel. Thuisgekomen bewezen de pukkelige sporen dat we weer met een *Gymnopilus* te doen hadden. Misschien is het *G. sapineus* (niet te verwarren met *G. penetrans*, de Dennenvlam, die vroeger in Nederland *Flammula sapinea* genoemd werd).

Als men in een veengebied komt, zal men nooit de solitaire zwavelkopjes (*Hypholoma*) kunnen ontlopen. Zij behoren in die terreinen tot de algemeenste soorten. Een ieder kent de grote in bundels groeiende soorten, maar die kleine mos- of bodembewonende soorten staan veel minder in de gunst. *Hypholoma elongatum*, de algemeenste, heeft een bleekgele hoed, een bleekgele tot bruine steel en vaalbruine lamellen. In de Ospeler Peel groeide deze kleine slanke soort bij duizenden vooral op lagere plaatsen, bij de veenplassen die door Pijpestrootje en Russen omzoomd zijn.

H. udum is wat minder algemeen dan de vorige soort, maar stelt ongeveer de zelfde eisen aan zijn omgeving. De hoed is eerst prachtig steenroodbruin, maar verbleekt spoedig tot bleek geel of groenig geel met bruinig centrum. De lamellen worden licht purpergrijs en de steel van lichtbruin tot purper getint roodbruin.

Een sporenfiguur van *H. elongatum* is vaalbruin, van *H. udum* daarentegen donker purper.

In gezelschap van beide *Hypholoma*'s vonden we ook een opvallende grote *Mycena*, nl. *M. megaspora*. Deze houdt van vochtige veenachtige bodem en groeit vaak bij Pijpestrootje. De donkerbruine hoed is aan de rand gevoord-gestreept, de lamellen zijn bruinig grijs en de steel eveneens. Soms is deze soort wortelend.

Bijna elk berkje had één of meer *Russula*'s aan zijn voeten, zelfs al was het maar een halve meter hoog. Maar deze *Russula*'s behoorden bijna alle tot de groep van + rode, scherpsmakende, witsporige soorten waartoe ook *Russula emetica* (*Braakrussula*) en *R. fragilis* (*Broze russula*) behoren. Ieder die de moeilijkheden in die groep kent, zal mij vergeven, dat ik daar niet verder op in ga.

Zeer talrijk waren ook de *Hebeloma*'s, maar ook daar is determineren

een moeilijke zaak. Cortinarij waren eveneens goed vertegenwoordigd, waaronder enkele merkwaardige soorten die naar specialisten zijn gezonden.

De tweede dag bezochten we het veen ten westen van Helenaveen. Hier is het beeld iets anders, daar men nog bezig is met turfsteken. Vers afgegraven stroken wisselen af met nog onafgestoken ruggen en brede grachten van oude afgravingen die weer met waterplanten zijn dichtgegroeid.

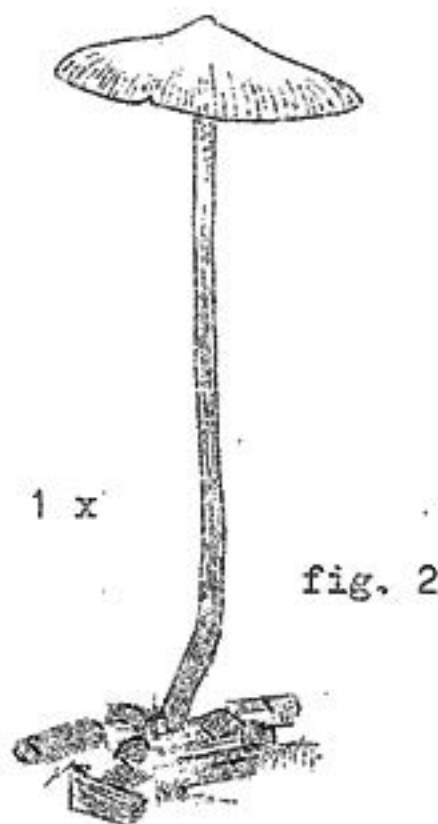
Op de kale vers afgegraven plaatsen waren hier en daar zwarte plekken van de "koffie-vuurtjes" van de arbeiders. Hierop groeide in groten getale een klein bruin witsporig collybia-achtig zwammetje. Dit bleek bij thuiskomst Lyophyllum (vroeger Collybia) erosum (plexipes in de "Flore analytique") te zijn.

Een oudere, grotere brandplek was weer prachtig dicht begroeid met levermossen en hierop kwamen drie plaatjeszwammen in een groot aantal voor, nl. Omphalia postii, een prachtig helder oranje-rood trechtertje dat met O. fibula verward zou kunnen worden als het niet in alle delen veel forser was; Alnicola (vroeger Naucaria) amarescens, slank met een rossig bruin, doorschijnend gestreept hoedje van 1 à 2 cm, vaalbruine lamellen en een iets lichtere witvezelige steel, die donkerbruin wordt vanuit de basis en verder een licht geelbruine Galerina met een ringetje en een witvezelige steel, waarvan de microscopische kenmerken op G. marginata wijzen, maar de kleur en de standplaats mij doen twifelen.

Het zou aardig zijn erop te letten of dit gezelschapje meer voorkomt op weer begroeid rakende verbrande turf.

Op de waterplanten in een van de grachten die bijna weer verland was, stonden overal witgeringde Galerina's. Dit was Galerina mycenoides (tegenwoordig G. jaapii), die nogal van vochtige plaatsen houdt.

Ik was er zeer op gebrand Galerina sahleri te vinden. Deze kleine spits-hoedige soort wordt door Favre opgegeven uit de hoogvenen van de Jura waar hij op steile turfwallen voorkomt. Precies op zulke plaat-

Alnicola
amarescens

sen vonden wij een dergelijk zwammetje. Maar uit de boeken bleek dat G. sahleri een witvezelige hoed moet hebben en dat had onze soort be-
slust niet. We konden er niets anders van maken dan G. hypnorum, maar
dan toch een merkwaardige vorm.

Van de in dit artikel tje genoemde soorten komen er slechts enkele
bijna uitsluitend op veen en veenmossen voor (*Hypholoma elongatum*, *H.*
udum, *Gymnopilus fulgens* en *Mycena megaspora*). *Alnicola amarescens* is
een typische brandplekbewoner. *Omphalia postii* misschien ook, ofschoon
mogelijk is dat deze soort bij levermossen hoort. Anders is het voor-
komen op de Amsterdamse grachtmuren (*Coolia* 5 (6) : 39) moeilijk te
begrijpen.

Niet iedereen heeft een hoogveen tot zijn beschikking. Maar een
kleine weerspiegeling van de hoogveenfungusflora kan men vinden rond
vennetjes, vooral als daarin ook *Sphagnum* groeit. En vennetjes heeft
Nederland nog heel wat.

In *Fungus* 12 : 7-11 en 57-62 (1940-41) staat een uitgebreid arti-
kel over fungi in Drente van A.F.M. Reynders, waarin nog heel wat meer
over veenpaddestoelen te vinden is.

Een prettige kant van het zoeken naar veenpaddestoelen is, dat
men in het veen soms vrij veel paddestoelen kan vinden als elders door
droogte de oogst gering of nihil is.

C. Bas

NOGMAALS DE PARASIET OP ANTHURIUM.

De Heer Bakker ontving van de Plantenziektenkundige Dienst te
Wageningen de volgende reactie op zijn artikel tje in het maart-nummer
van *Coolia*:

"Naar aanleiding van Uw artikel tje "Parasiet op Anthurium" in
Coolia 6 no. 1 van maart 1959, merken wij het volgende op.
De *Septoria* species die bladvlekken veroorzaakt bij de flamingo-plant
werd in de oude tuinbouwgidsen (1955 en eerder) aangeduid met de naam
Septoria azaleae Vogl. Daarbij werd dus verondersteld dat deze schim-
mel identiek is met de door Voglino beschreven schimmel op *Azalea*.
Voor zover wij weten is echter nooit bewezen dat de schimmel op *Azalea*
identiek is met de schimmel op *Anthurium*. Dit is uiteraard in verband
met de besmettingsmogelijkheden wel van belang.

De *Septoria* soort op *Anthurium* is in 1941 door de Duitser Kotthof
beschreven onder de naam *Septoria anthurii* Kotth. Onder deze naam
wordt de bladvlekkenziekte in de moderne fytopathologische literatuur
aangeduid.